



Notitie - ter kennisname

Vergadering: Forum Standaardisatie, 24 september 2025

Documentnummer: FS-20250924.1tkn

Aan: Forum Standaardisatie

Van: Bureau Forum Standaardisatie

Bijlagen: -

Rechten: [CC0 publieke domeinverklaring](#)

Samenvatting - ter kennisname

1. Staatssecretaris, Tweede Kamer, MIDO, OBDO en Forum Standaardisatie

A. Vergaderstukken gremia MIDO

2. Internationaal

- A. Onderzoeken Internationaal
- B. Capaciteitsopbouw Standaardisatie Experts
- C. Rolling Plan on ICT Standardisation
- D. MSP ICT workgroup Research & Innovation

3. Lijsten (voortgang lopende procedures)

A. Betere gegevensuitwisseling

4. Adoptie

- A. Internet- en beveiligingsstandaarden
- B. Openbaar en toegankelijk
- C. API's (voor betere, snellere gegevensuitwisseling)
- D. Artificiële Intelligentie
- E. Verkiezingsmanifest NL Digital en adoptiemaatregelen Forum Standaardisatie

5. Voortgang en communicatie

- A. Hannah Arendt Podium met Maxim Februari
- B. Summerschool Universiteit Utrecht
- C. Save the Date
- D. Mogelijke onderwerpen en presentaties voor volgende overleggen
- E. Overzicht columns en podcasts Larissa Zegveld in iBestuur

Ter kennisname

1. Staatssecretaris, Tweede Kamer, MIDO, OBDO en Forum Standaardisatie

A. Vergaderstukken gremia MIDO

Overheden en private dienstverleners met een publieke taak werken sinds 2022 in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Digitale Overheid (MIDO) als één overheid samen om de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) te beheren. Alle vergaderstukken en documenten over de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) worden nu openbaar gepubliceerd op de [pGDI-deelsite](#) op Pleio. Het gaat om o.a. de verslagen van de Programmaraad GDI (pGDI), van de programmeringstafels Toegang, Interactie, Infrastructuur en Gegevensuitwisseling, en van de Architectuurraad.

2. Internationaal

A. Onderzoeken Internationaal

Forum Standaardisatie

De aanbevelingen uit het [Onderzoek Internationaal](#) van Forum Standaardisatie zijn in kaart gebracht en geprioriteerd door de sponsorgroep Internationaal. Het betreft het [onderzoek naar de Nederlandse participatie in internationale standaardisatie organisaties](#). Het onderzoek richt zich op Nederlandse vertegenwoordiging in de 11 Europese en mondiale standaardisatieorganisaties (CEN, CENELEC, ETSI, ISO, IEC, ITU, 3GPP, IETF, IEEE, W3C en OASIS). De prioriteiten worden als acties uitgezet in bestaande (beleids)overleggen, waaronder sessie Capaciteitsopbouw standaardisatie experts.

Een van de hoofdboodschappen is de noodzaak voor meer regie: de overheid en het bedrijfsleven moeten de krachten bundelen en gericht investeren in deelname aan standaardisatie-organisaties waar strategische belangen spelen. Dit is essentieel om de digitale autonomie van Nederland te waarborgen. De sponsorgroep Internationaal van Forum Standaardisatie heeft twee prioriteiten benoemd op 'Educatie' en 'Structurele capaciteit voor actieve betrokkenheid in standaardisatie'. Feedback op de vraag hoe de twee prioriteiten te operationaliseren is opgevraagd onder de deelnemers van de sessie capaciteitsopbouw Standaardisatie experts, waaronder de suggestie van NEN: maak meer gebruik van de beleidscommissie ICT met private en publieke stakeholders (bv VNO-NCW en CIO Rijk). Deze beleidscommissies acteren boven de normcommissies van NEN op diverse thema's.

Clingendael

In opdracht van [China Knowledge Network](#) (Ministerie van Buitenlandse Zaken) heeft Clingendael het onderzoek [Standardisation with Characteristics](#), The Missing Pillar in Rebooting Europe's Industrial Policy, gepubliceerd op 8 juli 2025 met een [presentatie](#) en

paneldiscussie. Los van politieke en culturele verschillen met China kan Europa, en in het bijzonder Nederland, zich richten op de aanbevelingen uit het onderzoek:

1. Maak standaardisatie kernonderdeel van strategische (industriële) beleid
2. Investeer in standaardisatie
3. Monitor op strategische bewegingen
4. Ga coalities en allianties aan met internationale partners
5. Acteer vroeg in een open standaardisatieproces met diverse stakeholders

Aanvullende suggesties zijn: maak gebruik van kamerbrieven aan de Tweede Kamer voor meer politieke bewustwording, deel goed werkende voorbeelden van standaardisatie voor hergebruik, zoals streepjescode (Digitaal Product Paspoort). Daarnaast, deel ook voorbeelden waar Nederland gemist werd, maak gebruik van alle 27 stemmen van de Europese lidstaten bij internationale standaardisatieprocessen (ISO) en start met minder gevoelige onderwerpen.

Rijks I-Trainee

Op 8 september start een Rijks I-Trainee bij Forum Standaardisatie om in een periode van acht maanden ervaring op te doen binnen het bureau Forum Standaardisatie en in het bijzonder het dossier Internationaal. Het doel is te komen tot een advies aan het Forum Standaardisatie en betrokken partijen en gremia op basis van de prioriteiten van de aanbevelingen van het [onderzoek naar de Nederlandse participatie in internationale standaardisatie organisaties](#). Het accent ligt ofwel op het vlak van educatie over standaardisatie in samenwerking met overheid en hoger onderwijs. Ofwel op het bouwen van structurele capaciteit binnen de overheid om actieve betrokkenheid bij standaardisatie verder te ondersteunen en te bestendigen. Dit advies wordt gepresenteerd op een forumvergadering, sessie capaciteitsopbouw en eventueel bij bijeenkomsten van betrokken partijen.

B. Capaciteitsopbouw Standaardisatie Experts

Op 16 juli 2025 organiseerde het bureau Forum Standaardisatie de zesde sessie Capaciteitsopbouw Standaardisatie Experts met als doel experts op standaardisatie gebied te generen via verschillende wegen. Deelnemers wisselen hun successen en ervaringen uit, onder meer over de Joint Technical Commission [JTC 25 - Data management, Dataspaces, Cloud and Edge](#) met brede scope en raakvlakken met vele domeinen (als [JTC21 Artificiële Intelligentie](#)). Daarnaast is er feedback opgehaald op de prioriteiten van de sponsorgroep Internationaal uit het onderzoek [Nederlandse participatie in Europese- en Internationale standaardisatie](#). En ook op het Clingendael onderzoek [Standardisation with Characteristics? | Clingendael Chinese](#), The Missing Pillar in Rebooting Europe's Industrial Policy. Tot slot lichtte Ministerie van Binnenlandse Zaken de laatste ontwikkelingen rondom de Nederlandse Digitalisering Strategie ([NDS](#)) en de Nederlandse Richtlijn Digitale Systemen ([NeRDS](#)) toe. De volgende sessie wordt gepland in oktober 2025 waar Niels ten Oever, mede onderzoeker van

het Clingendael onderzoek, zijn bevindingen deelt. NEN en RDI geven een update van JTC21 AI.

C. Rolling Plan on ICT Standardisation

Multi Stake Holder Platform on ICT Standardisation (MSP) publiceert jaarlijks in maart het [Rolling Plan on ICT Standardisation](#)). Voor de publicatie van 2026 doet het bureau Forum Standaardisatie (BFS) de oproep tot feedback vanuit de overheid. Om vervolgens terug te geven via het Europese platform voor de redactieslag van de taskforce Rolling Plan. Dit dient voor 19 september 2025 afgerond te zijn.

D. MSP ICT workgroup Research & Innovation

Vanuit het lidmaatschap van het Multistakeholder Platform ICT van het Directorate-General for Communications Networks, Content and Technology (DG CONNECT) neemt Forum Standaardisatie deel aan de werkgroep van Taskforce Research & Innovation de [Madame Skłodowski Curie Actions](#) (MCSA). De acties zijn gericht op onderzoekers (*fellowships*), postdocs en personeelsuitwisselingen vanuit universiteiten, onderzoeksinstituten of andere organisaties, met als doel met budget standaardisatiekennis beschikbaar te stellen voor startups. Er wordt onder MSP-leden opgehaald hoe standaardisatiekennis het beste geïntegreerd kan worden in deze acties. De feedback van een afvaardiging van de MSP-leden is op 12 juni 2025 gedeeld in een 'Feed back Policy Event' georganiseerd door DG Education. [iPartnerschap](#) verbindt onder de hoede van het Ministerie van BZK de Overheid met het Onderwijs voor een structurele samenwerking op het gebied van digitalisering en informatiemanagement. Zij presenteerden hun matchingsmethodiek van wetenschappers en onderzoekers voor opdrachten bij de overheid. Het doel is in een pilot voor Quantum Technologies te starten met de inzet van onderzoekers en wetenschappers van i-Partnerschap van ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) met medewerking van DG CONNECT, MCSA en andere lidstaten als Ierland. De verwachting is dit in Q2 2025 te starten.

Vóór de volgende vergadering van Multi Stakeholder Platform on ICT Standardisation van 23 oktober 2025 komt de Taskforce Research & Innovation samen op 15 september om de finale aanbevelingen te redigeren waaronder die van MSCA.

3. Lijsten (voortgang lopende procedures)

A. Betere gegevensuitwisseling

TOOI

Forum Standaardisatie toetst of de standaard [Thesauri en Ontologieën voor Overheidsinformatie](#) (TOOI), versie 1.3.4, geschikt is voor opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. TOOI 1.3.4 is een kennismodel voor het definiëren van een gemeenschappelijke taal waarmee data en metadata uitgedrukt kunnen worden. Hierdoor wordt overheidsinformatie beter vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar.

TOOI en de standaard MDTO zijn parallel aangemeld bij het Forum op verzoek van Bureau Forum Standaardisatie (BFS) om mogelijke overlap van MDTO en TOOI in het functioneel toepassingsgebied zo vroeg mogelijk gedurende de vervolprocedure inzichtelijk te hebben.

Van 5 september tot en met 6 oktober vindt de openbare consultatie plaats via internetconsultatie.nl over het [expertadvies](#). Naar verwachting volgt agendering van het Forumadvies in een vergadering van het Forum Standaardisatie in het najaar van 2025.

MDTO

Forum Standaardisatie toetst of de standaard [Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie](#) (MDTO) geschikt is voor opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. MDTO is een standaard voor het vastleggen en uitwisselen van eenduidige metagegevens. Hierdoor wordt het mogelijk overheidsinformatie duurzaam toegankelijk te houden.

MDTO en de standaard TOOI zijn parallel aangemeld bij het Forum op verzoek van Bureau Forum Standaardisatie (BFS) om mogelijke overlap van MDTO en TOOI in het functioneel toepassingsgebied zo vroeg mogelijk gedurende de vervolprocedure inzichtelijk te hebben.

Van 5 september tot en met 6 oktober vindt de openbare consultatie plaats via internetconsultatie.nl over het [expertadvies](#). Naar verwachting volgt agendering van het Forumadvies in een vergadering van het Forum Standaardisatie in het najaar van 2025.

Digikoppeling

[De Programmeringsraad GDI](#) heeft op 12 december 2024 ingestemd met [het voorstel van Logius, VNG en RINIS](#) om de [Federated Service Connectivity-standaard](#) (FSC) per 30 januari 2025 [op te nemen](#) in het [Digikoppeling REST-API profiel](#). Insteek was en is om deze te verplichten via de 'Pas toe of leg uit'-status van het Forum Standaardisatie. Beheerder Logius kent voor de 'Pas toe of leg uit'-standaard [Digikoppeling](#) het predicaat 'Uitstekend beheer'.

Dit predicaat kan aan een beheerorganisatie voor een specifieke standaard worden toegekend als een (standaardisatie)organisatie uitstekend scoort op de criteriavragen van het criterium "Open standaardisatieproces". Het OBDO kan vervolgens besluiten dat voor het opnemen van nieuwe versies van die standaard geen aanvullende toets nodig is. De nieuwe versie moet hetzelfde functioneel toepassingsgebied hebben als de voorgaande versie die op de lijst staat. Logius heeft aangegeven dat de nieuwe versie van Digikoppeling hetzelfde functioneel toepassingsgebied kent als de vorige versie die de status 'Pas toe of leg uit' kent.

Het bureau onderzoekt thans of de procedure voor de versiewijziging goed is verlopen. Met name het feit dat het toevoegen van een standaard aan Digikoppeling (het opnemen van FSC in het REST-API profiel) heeft geleid tot de nieuwe versie van Digikoppeling en dat dit een situatie is die zich niet of zeer beperkt eerder heeft voorgedaan, heeft bij het bureau tot de vraag geleid of deze versiewijziging van Digikoppeling past binnen de uitgangspunten en voorschriften van het predicaat 'Uitstekend beheer'.

4. Adoptie

A. Internet- en beveiligingsstandaarden

IGF Oslo 2025

Het internationale [IGF Oslo](#) met het thema 'Building Digital Governance Together' vond plaats van 23 tot 28 juni 2025. Naast landen zoals Noorwegen, de Verenigde Staten, China, India, Duitsland, Nigeria, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Zwitserland was de Nederlandse delegatie (met deelnemers vanuit o.a. EZ, BuZa, SIDN, en ECP) groots 'live' aanwezig met dit keer ook een stand namens de Nederlandse overheid. Behalve deelname aan verschillende andere sessies, [lanceerde Nederland](#) de internationale community rondom de open source tool Internet.nl in de sessie "Empower the Global Internet Standards Testing Community". In de [officiële samenvatting van IGF Oslo 2025](#) valt dit onder het subthema 'Digital Trust and Resilience'.

WHY2025

Van 8 tot en met 12 augustus vond het internationale hackersfestival 'What Hackers Yearn' ([WHY2025](#)) plaats in Oudkarspel. Het festival werd bezocht door ongeveer 4000 bezoekers onder wie ook ambtenaren en politici. Forum Standaardisatie heeft een [financiële bijdrage](#) geleverd en een sessie gewijd aan moderne internetstandaarden ([How \(not\) to configure your domainname \[internet.nl\]](#)) die terug is te zien als [video-opname](#). De stand van de Nederlandse overheid (met deelname vanuit o.a. BZK en Geonovum) werd goed bezocht. Vrijwel alle [sessies](#) zijn online terug te kijken.



Figuur 1 Afbeelding van badge WHY2025

Presentaties

- Wouter Kobes zal een presentatie geven op verzoek van RIPE NCC tijdens SEEDIG op 10 en 11 oktober (<https://seedig.net/seedig-10/>).
- Bart Knubben heeft samen met Gerben Klein Baltink (voorzitter Platform Internetstandaarden) een video-presentatie gegeven op verzoek van nic.br (Braziliaanse SIDN) tijdens het congres IX Fórum Setor Público op 17 september (<https://setorpublico.forum.ix.br/>).

B. Openbaar en Toegankelijk

Stelsel van Metadatastandaarden

Kickoff verkenning samenhang metadatastandaarden

Op 26 augustus heeft de kickoff plaatsgevonden van een nieuwe werkgroep onder auspiciën van Stelsel van Metadatastandaarden, met onder andere deelname van Bureau Forum Standaardisatie (BFS). Intentie is de onderlinge samenhang van metadatastandaarden in kaart te brengen. Onderdeel ervan is het bevorderen dat beheerorganisaties op hun beurt standaarden toepassen bij het opzetten of wijzigen van de 'eigen' standaarden, en zo meer samenhang tussen standaarden creëren. Tot slot ligt hier de relatie met leveranciers om als overheidsorganisaties duidelijke richting te geven aan leveranciers en tegenstrijdige eisen aan metadatastandaarden bij inkooptrajecten te voorkomen. Andere deelnemers waren KOOP, Nationaal Archief, vertegenwoordiging voor IPO en VNG, en Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding (RvIHH). Het Bureau Forum Standaardisatie is een van de initiatiefnemers voor de nieuwe werkgroep.

Stelseloverleg

Op 4 september 2025 heeft het Bureau Forum Standaardisatie (BFS) de bijeenkomst bijgewoond van de overheidsbrede Werkgroep Metadata van het [Stelsel van Metadatastandaarden](#). Deze overheidsbrede werkgroep bespreekt het belang van de kaders en standaarden voor metagegevens voor de overheidsinformatie.

In de bijeenkomst is de voortgang van de vernieuwing van de [Richtlijn Metadata Overheidsinformatie](#) (RMO) besproken. Onder auspiciën van Stelsel van Metadatastandaarden wordt de RMO vernieuwd sinds de vorige versie uit 2009. Daarnaast zijn de uitkomsten van de 'Kickoff verkenning samenhang metadatastandaarden' (zie boven) besproken. Het Stelseloverleg onderschreef de bevindingen uit de kickoff. Voor een volgende stap wordt eerst contact gezocht met aanpalende expertgroepen binnen de digitale overheid om kennis te bundelen.

Digitale autonomie en standaarden voor openbaar en toegankelijk

Het Bureau Forum Standaardisatie ziet in huidige discours over digitale autonomie toenemende aandacht en kansen voor de verplichte open standaard [ODF](#). Het Bureau grijpt dit *momentum* aan en gaat het belang van ODF meer voor het voetlicht brengen.

Mede als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen groeit het bewustzijn om minder afhankelijk te zijn van grote leveranciers, de zogenoemde *hyperscalers*, die ook vaak worden aangeduid onder de noemer 'BigTech'. Dit uit zich o.a. in de aandacht in de Nederlandse Digitaliseringsstrategie op de prioriteiten 'versterken digitale weerbaarheid en autonomie' en 'cloud'.

De overheid creëert en publiceert veel documenten. De vertaling van digitale autonomie naar standaarden raakt ook standaarden (formaten) voor een openbare en toegankelijke informatievoorziening. Het huidige, veel gebruikte formaat voor deze documentenstroom zit vooral vast aan één applicatie en één leverancier, en dat is hinderlijk voor autonomie. Daarom is het nodig het gebruik en ondersteuning te bevorderen van een formaat dat niet vastzit bij één leverancier en dat beter in staat is documenten digitoegankelijk te publiceren. De open standaard ODF kan verschil maken, met meer mogelijkheden voor creatie- en publicatiefase van documenten dan de huidige leveranciersgebonden formaten.

C. API's (voor betere, snellere gegevensuitwisseling)

Binnen het Kennisplatform API's neemt BFS een voortrekkersrol in de werkgroep Strategie en Beleid. In dit kader heeft BFS recentelijk een opdracht uitgezet om het Kennisplatform API's te versterken, zoals het organiseren van de Gouden API-award en het laten ondertekenen van de API-intentieverklaring door meer organisaties.

API-intentieverklaring voortgang

Voor data bij de bron en een vlotte uitwisseling van data tussen systemen is de toepassing van Application Programming Interfaces (API's) cruciaal. Al meer dan vijf jaar werken vele partijen uit de publieke sector samen om beter data te delen met gebruik van API's. Om deze data-uitwisseling mogelijk te maken, zijn platformen, standaarden en API's onmisbaar. Met de ondertekening van de API-intentieverklaring, verklaren ondertekenaars dat zij gemaakte afspraken tussen de deelnemers van het Kennisplatform API's zullen naleven.

Zoals besproken in de [vorige vergadering heeft op 12 juni 2025](#) Informatiehuis Water de API-intentieverklaring ondertekend. Op dit moment is BFS samen met het Kennisplatform API's aan het verkennen welke organisaties meer kunnen ondertekenen. De verwachting dat we in de komende zes maanden meer partijen zullen ondertekenen.

Interesse om te ondertekenen? Laat het dan aan BFS en/of het Kennisplatform API's weten.

Gouden API-award

Op dinsdag 14 oktober 2025 organiseert BFS de Dag van de Interoperabiliteit, een [seminar](#) dat in het teken staat van cloud en datasoevereiniteit. In dit kader wordt als afsluiting de

uitreiking van de Gouden API-award georganiseerd. API's die de publieke sector ondersteunen bij het behouden van data in eigen beheer, maken het mogelijk om de oorspronkelijke gegevens beter te beschermen, de toegang tot de API strikt te reguleren en via dataminimalisatie uitsluitend de werkelijk noodzakelijke informatie te delen.

Let op! Hierbij de oproep om te kijken naar API's die mogelijk in aanmerking komen voor een Gouden API-award. Aanmelding van een [API voor een Gouden API-award kan tot 1 oktober](#).

D. Artificiële Intelligentie

Voortgang NTA 'Beheersmaatregelen risicoprofileringsalgoritmen'

Het Forum Standaardisatie draagt met andere partijen financieel bij aan de ontwikkeling van een technische specificatie (NTA) voor verantwoorde inzet van risicoprofileringsalgoritmen. De inzet van het Forum is gericht om het initiatief voor deze NTA breed op de agenda te krijgen in de relevante gremia binnen de Nederlandse en Europese standaardisatie via het (inter)nationale netwerk van Forum Standaardisatie. Daarnaast stemt Forum Standaardisatie af om de 'lessons learned' uit het tot stand komen van de specificatie te borgen binnen de overheid in het kader van capaciteitsopbouw standaardisatie. Deze borging vindt plaats via een publicatie over de 'lessons learned'. Dit zal helpen om overheden te interesseren meer en actiever te opereren in Europese en mondiale context via standaardisatie. Inmiddels heeft eerste werksessie over de 'lessons learned' plaatsgevonden.

ETSI en ANEC

Zo hebben de initiatiefnemers tot de NTA op voordracht van Bureau Forum Standaardisatie (BFS) presentaties gegeven over de NTA op bijeenkomst van het Multi Stakeholder Platform on ICT Standardisation in Brussel met als doel de Nederlandse kennis te integreren in Europees beleid.

En zijn contacten gelegd met de vertegenwoordiger van 'High Level Forum (HLF), 'workgroup Human Rights', en plaatsvervangend Adjunct Directeur Beleid & Innovatie van ANEC (Europese Consumentenbond) voor presentaties in voorjaar 2026. Hierin wordt de feedback op de consultatie van de NTA van november 2025 tot en met half februari 2026 in meegenomen.

Bovendien levert de NTA en Bureau Forum Standaardisatie een inhoudelijke bijdrage aan de basislijn voor ETSI standaardisatie, Human Rights (BOARDPROJECTS#25). ETSI is een standaardisatieorganisatie die zich inzet voor de ontwikkeling van wereldwijde technische standaarden voor informatie- en communicatietechnologie (ICT). Hoewel ETSI zich niet primair richt op mensenrechten, draagt de organisatie bij aan het respecteren daarvan door middel van haar werk aan toegankelijkheid en menselijke factoren, waarbij wordt gestreefd naar technologie die bruikbaar en toegankelijk is voor alle gebruikers in de samenleving, inclusief kwetsbare groepen.

Bureau Forum Standaardisatie en netwerk AI-Ambassadeurs

Bureau Forum Standaardisatie (BFS) heeft zich aangesloten bij het netwerk van AI-Ambassadeurs van minBZK en minVRO (via deelname aan Logius AI-Ambassadeurs). De kickoff voor Logius vond plaats op 23 september. Netwerk van AI-Ambassadeurs is bedoeld om kennis te delen rondom ontwikkelingen op AI, het bevorderen van AI *literacy*, en verbeteren van samenwerking op AI-initiatieven. BFS brengt input op standaardisatie en AI, borgen van publieke waarden en leveranciersafhankelijkheid, en ecologische duurzaamheid van AI.

E. Verkiezingsmanifest NL Digital en adoptiemaatregelen Forum Standaardisatie

Onlangs publiceerde NL Digital het verkiezingsmanifest 2025, Nederland digitaal vooruit, een agenda voor de verkiezingen van 2025. Eerder zijn de wensen van NL Digital al met u gedeeld in de vorm van adviezen voor de totstandkoming van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie.

Als het gaat om het bevorderen van standaarden blijken de voorstellen van NL Digital, op hoofdlijnen overeen te komen met wat Forum Standaardisatie ook wil, namelijk een versterkte aanpak op het afspreken, invoeren en handhaven van standaarden. Als gaan de adviezen van NL_Digital over verschillende dingen en gaan ze wat standaardisatie betreft verder dan de adviezen van Forum Standaardisatie, ze zijn goed om te kennen als het gaat om het versterken van het open standaardenbeleid.

Waarom is het goed om dit te weten als Forumlid?

Het is verkiezingstijd en daarmee een tijd waarin zich kansen voordoen om invloed uit te oefenen op politiek, beleid en uitvoering. U kunt in het manifest van NL_Digital steun zien vanuit de markt voor het versterken van het open standaardenbeleid en de koers van Forum Standaardisatie.

Forum Standaardisatie adviseerde immers aan het OBDO n.a.v. de Monitor Open Standaarden 2025:

- Versterk de aanpak op het afspreken, invoeren en handhaven van standaarden
- Richt in dat kader de mogelijkheid in tot controle vooraf van aanbestedingsdocumenten, waardoor voorafgaand aan de aanschaf of ontwikkeling van ICT diensten en producten een zwaarwegend advies kan worden verkregen over de uit te vragen verplichte standaarden.

Dit advies is te vinden in: Duiding en Maatregelen Monitor Open Standaarden 2025 | Forum Standaardisatie

Vergelijk dit met wat NL_Digital vraagt aan de overheid:

- Hervorm het inkoopstelsel radicaal

Stop met de laagste prijs als enige criterium. Beloon leveranciers die innoveren, samenwerken en toekomstbestendige oplossingen leveren. De overheid moet een launching customer worden voor Nederlandse innovaties en duurzame oplossingen en ICT niet uitsluitend als kostenpost zien.

- Verplicht interoperabele standaarden voor alle overheden

Elke gemeente, provincie en ministerie moet dezelfde digitale bouwstenen gebruiken: identiteit, betalingen, documentuitwisseling en data-formaten. Geen eigen systemen meer die niet met andere kunnen praten. Wie niet meedoet, krijgt geen rijksgeld voor IT-projecten.

- Creëer een Digital Board met echte doorzettingsmacht

Geef één adviesorgaan het mandaat en de bevoegdheden om digitale standaarden bij alle overheidslagen af te dwingen - inclusief handhaving en sancties voor wie niet meedoet. Dit orgaan moet markt en kennisinstellingen actief consulteren en stoppen met de verspilling die ontstaat doordat elke overheidsorganisatie opnieuw het wiel uitvindt.

Zie ook: pagina 14 [Verkiezingsmanifest-2025.pdf](#)

5. Voortgang en communicatie

A. Hannah Arendt Podium met Maxim Februari

Het Hannah Arendt Podium organiseerde in samenwerking met Forum Standaardisatie een lezing met schrijver en filosoof Maxim Februari op 19 juni 2025. In de [terugblik van 'Digitaal Ontwaken'](#) leest u een kort verslag van deze bijeenkomst.

B. Summerschool Universiteit Utrecht

Op 9 juli 2025 organiseerde Forum Standaardisatie een [workshop](#) in het kader van de driedaagse Utrecht Summer School voor de internationale studenten van Assistant Professor Olia Kanevskia Whitaker. Bureau Forum Standaardisatie gaf een presentatie over het belang van de toepassing van open standaarden in het algemeen en in cloudoplossingen in het bijzonder.

C. Save the Date

- 14 oktober 2025, locatie Antropia Driebergen
 - Ochtend: [Community meeting beheer en ontwikkeling standaarden \(BOMOS\)](#): Logius, Geonovum, Forum Standaardisatie en de HAN organiseren een BOMOS sessie voor iedereen die werkt aan of belangstelling heeft voor het ontwikkelen en beheren van open standaarden. Aanmelden kan via het [aanmeldformulier op de website van Geonovum](#)

- Middag: [Dag van de Interoperabiliteit](#): Forum Standaardisatie organiseert een kennis- en netwerkseminar in het teken van relevante en actuele oplossingen en (internationale) wetgeving voor de Nederlandse cloud- en datasoevereiniteit. Aanmelden kan via het [aanmeldformulier op de website van Forum Standaardisatie](#)
- 20 november 2025, locatie Fokker Terminal Den Haag, start 9:30 uur
 - ECP jaarfestival 2025 met het thema 'Bewust digitaal!'. Ook dit jaar is Forum Standaardisatie festivalpartner en organiseert twee sessies. Een side event: Meer regie voor autonomie met o.a. forumleden Rudi Bekkers en Benno Overeinder. Aanmelden kan via het [aanmeldformulier op de website van ECP](#).

D. Mogelijke onderwerpen en presentaties voor volgende overleggen

Gebruikelijk geven gastsprekers en/ of Forumleden elke vergadering een presentatie. In de loop der tijd zijn meerdere onderwerpen opgetekend en geplaatst op de voorraadlijst. Hierbij vindt u een overzicht van mogelijke onderwerpen die in een presentatie kunnen worden toegelicht en nadien besproken:

- SKOS en linked data: semantiek en begrippen
- FAIR Data-principes
- EML3
- Standaarden en hun beheerorganisaties, en financiering van beheer van open standaarden (Forum Standaardisatie)
- VWS, aanpak open standaarden t.b.v. verder brengen adoptiepercentage
- Standaarden en hun beheerorganisaties (Forum Standaardisatie)
- ENSIA
- RINIS en open standaarden
- Betaalvereniging: standaardisatieradar
- AI, logaritmen en gelijke behandeling
- Self-sovereign Identity
- Peppol
- eDelivery
- ...

E. Overzicht columns en podcasts Larissa Zegveld in iBestuur

[iBestuur online](#) publiceert regelmatig columns van Larissa Zegveld als algemeen directeur van Kennisnet en als voorzitter van het Forum Standaardisatie. Hieronder ziet u een overzicht van

haar columns sinds haar aantreden als voorzitter (incl. podcastserie '[Over informatie gesproken](#)', i.h.b. 'Deel 3: De veranderopgave' met gespreksleiding van Larissa Zegveld).

Publicatiedatum	Titel met link
25 oktober 2024	Open cloudstandaarden zijn een must
27 oktober 2023	Eén internet (sub)domeinnaam voor de overheid - iBestuur
23 juli 2022	Toepassing van IPv6 achter bij de verwachtingen
9 juni 2022	Een verdachte in een rode polo
27 april 2022	Onderwijs in digitale geletterdheid net zo essentieel als taal en rekenen
3 maart 2022	Podcast Over Informatie Gesproken deel 4: De ethische en maatschappelijke implicaties
17 februari 2022	Het kan standaard beter
10 februari 2022	De veranderopgave
20 januari 2022	API's zijn de toekomst, ook voor bestuurders!
23 december	Slagvaardig en innovatief onderwijs iBestuur
23 november	Maatschappelijke coalitie 'Over informatie gesproken'. Doe ook mee! iBestuur
4 november 2021	Coalitievorming, waarom we het samen moeten doen
20 oktober 2021	Wanneer krijgt digitaal onderwijs de veiligheid die het verdient? iBestuur
27 september 2021	Normaal onderwijs is ook digitaal iBestuur
8 september 2021	Digitale samenleving vraagt om nieuwe vaardigheden iBestuur
24 juli 2021	Zet de ramen breed open
5 april 2021	Niet beter, maar anders
17 maart 2021	Op naar Nederland 2.0
16 maart 2021	Digitale Zaken in een nieuw kabinet
3 maart 2021	Het is tijd voor een open overheid
16 februari 2021	Gekke Henkie
4 februari 2021	Rust roest
1 februari 2021	Samen voor de CoronaMelder
15 januari 2021	CoronaMelder: goed voorbeeld doet volgen (1)
23 december 2020	Gov.nl
23 november 2020	Simpele zaken, grote gevolgen
5 oktober 2020	Shoot the moon
30 september 2020	Nooddraaiboek komt nooit te vroeg
27 juli 2020	Samen is beter
25 juni 2020	Open source by default?
8 juni 2020	Cybercrime in coronatijden
20 mei 2020	Levenslang leren

Publicatiedatum	Titel met link
25 oktober 2024	Open cloudstandaarden zijn een must
27 oktober 2023	Eén internet (sub)domeinnaam voor de overheid - iBestuur
28 april 2020	Digitaal onderwijs blijft!
14 april 2020	Het juiste doen
1 april 2020	Bericht vanuit 't thuishkantoor
18 maart 2020	Niet overhaasten!
2 maart 2020	Waakzaamheid geboden
17 februari 2020	Lof der Traagheid
27 januari 2020	Precisiebombardement
13 januari 2020	Nieuw ecosysteem
16 december 2019	Is het de minister bekend...
2 december 2019	Regelgeving
11 november 2019	Bouwen mét burgers
11 oktober 2019	Een terug- en vooruitblik op toegankelijkheid
7 oktober 2019	Samen aan de slag voor een inclusieve, toegankelijke overheid
23 september 2019	Meer dan een spiegel
9 september 2019	Veilig wifi voor iedereen
24 juli 2019	Pleister op de wonde
8 juli 2019	Veilige cloud
18 juni 2019	Digiminister
3 juni 2019	Drempelvrij
20 mei 2019	Digital me
29 april 2019	Geen woorden, maar beelden
15 april 2019	@overheid.nl
25 maart 2019	Standaardisatie is een must